

บทที่ 5

อภิปราย สรุป และข้อเสนอแนะ

5.1 อภิปรายผลการศึกษา ปัญหาอุปสรรค , ผลกระทบและแนวโน้มการจัดการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่

1. ปัญหาที่เกิดขึ้นในการจัดการการศึกษาของ อบจ.แพร่เป็นปัญหาที่ต่อเนื่องตั้งแต่ที่สถานศึกษาอยู่ภายใต้การกำกับของส่วนกลาง เป็นปัญหาเนื่องจากการรวมศูนย์อำนาจไว้ที่ศูนย์กลาง สภาพของการจัดการศึกษาจึงผูกพันกับส่วนกลางสูงมาก ในขณะที่การรวมศูนย์มีสภาพใหญ่โตเกินไปที่จะจัดการปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นได้อย่างคล่องตัว การแบกรับภาระไว้มากขนาดของหน่วยงานมีความใหญ่โตและซับซ้อน โครงสร้างการบริหารของหน่วยงานก็เป็นแบบพีระมิดมีการสั่งการจากบนลงล่าง มีความซับซ้อนและยุ่งยากด้วยระเบียบกฎเกณฑ์ต่าง ๆ จนขาดประสิทธิภาพในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ก็ยังเกิดขึ้นมากและสะสม ปัญหาจากการรวมอำนาจไว้ที่ศูนย์กลางทำให้หน่วยงานส่วนกลางที่จัดการศึกษาประสบกับภาระหนักเนื่องจากต้องแบกรับสถานศึกษาจำนวนมากทั้งประเทศ

กรอบกับได้รับงบประมาณอย่างจำกัดและไม่สามารถกระจายงบประมาณได้อย่างเป็นธรรม ปริมาณบุคลากรก็มากตามแต่กลับพบว่าโรงเรียนในชนบทกลับขาดแคลนครู ทั้งจำนวนและคุณภาพ ปัญหาด้านงบประมาณยังส่งผลต่อการความพร้อมด้านอาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอน ที่ขาดแคลนและไม่สนองตอบความต้องการของการจัดการศึกษาได้อย่างเต็มความสามารถ การเข้ามารับหน้าที่ภารกิจจัดการการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่จึงเป็นการเข้ามารับปัญหาที่สะสมมาตั้งแต่แรกแล้ว

สอดคล้องแนวคิดที่จะกระจายอำนาจในการจัดการการศึกษาให้หน่วยงานท้องถิ่นซึ่งเป็นหน่วยการปกครองที่มีขนาดเล็กและใกล้ชิดประชาชนที่สุดมีโอกาสรับภารกิจในการจัดการศึกษาเพื่อแบ่งเบาภาระของส่วนกลาง และเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพจากความคล่องตัว ซึ่งท้องถิ่นมีการรับรู้ปัญหาได้ดีกว่ามีชั้นการสั่งการที่สั้นกว่า ผู้บริหารท้องถิ่นก็รับผิดชอบต่อประชาชนโดยตรงเนื่องจากมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน ตามแนวคิดการกระจายอำนาจและการปกครองท้องถิ่น

การจัดการการศึกษาโดยท้องถิ่นยังสะท้อนแนวคิดความหลากหลาย ในมิติ ทรัพยากรธรรมชาติ ภูมิศาสตร์และภูมิปัญญาท้องถิ่น ที่มีความแตกต่างกัน การจัดการการศึกษา โดยท้องถิ่นจึงเป็นการรักษาวิถีชีวิตที่เกื้อกูลต่อท้องถิ่น ซึ่งการเปิดโอกาสให้ใช้สิ่งที่มีในท้องถิ่น อย่างเต็มศักยภาพในทางการศึกษา ซึ่งผู้บริหารท้องถิ่นจะเป็นผู้กำกับดูแล โยบายการจัดการ การศึกษา เหมือนกับให้คนท้องถิ่นเป็นผู้กำหนดทิศทางของการจัดการการศึกษาของตนเอง สอดคล้องกับแนวคิดการปกครองท้องถิ่นที่เชื่อว่าไม่มีใครรับรู้และเข้าใจท้องถิ่นดีเท่ากับคนใน ท้องถิ่นด้วยกันเอง

4. การกระจายอำนาจการจัดการการศึกษาหลังการปฏิรูประบบราชการของไทยพบว่าเป็นการกระจายอำนาจตามโครงสร้างการบริหารและงบประมาณ หรือการกระจายการจัดการ บุคลากรและงบประมาณ เป็นมิติทางรัฐประศาสนศาสตร์ หากความเป็นจริงหัวใจหลักของการ จัดการการศึกษาคือหลักสูตรที่ใช้ในการเรียนการสอนกลับพบว่าท้องถิ่นมีอำนาจน้อยมากในการ จัดการ ส่วนกลางยังรวมอำนาจในการจัดการหลักสูตร โดยการกำหนดหลักสูตรแกนกลางโดย กำหนดสาระการเรียนรู้ออกเป็น 8 สาระ ได้แก่ กลุ่มสาระ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษาฯ สุขศึกษาและพลศึกษา ศิลปะ การงานอาชีพและเทคโนโลยี ภาษาต่างประเทศ เปิด โอกาสให้ท้องถิ่นหรือโรงเรียนจัดหลักสูตรได้เองในสัดส่วนเทียบกับส่วนกลางจัดเป็น 70 : 30

จากสัดส่วนเนื้อหาหลักสูตรดังกล่าวมาจะเห็นได้ว่าไม่สอดคล้องกับแนวคิดการ กระจายอำนาจเพราะการกำหนดดังกล่าวได้ทำให้อำนาจการตัดสินใจของท้องถิ่นและโรงเรียนมี อย่างจำกัด อำนาจการตัดสินใจหรือกำหนดยังคงถูกรวมไว้ที่ศูนย์กลางตามแนวคิดการรวมศูนย์อำนาจ ที่มีเป้าหมายในการจัดการศึกษาเพื่อส่งเสริมแนวคิดชาตินิยม อันเป็นแนวคิดกระแสหลักที่ผูกพัน ประชากรที่มีความหลากหลายเข้าไว้ด้วยกันเพื่อความเป็นอันหนึ่งอันเดียว เพื่อลดขนาดความ ขัดแย้งและการแย่งชิง ที่รัฐบาลกลางไม่ต้องการให้เกิดกระแสท้องถิ่นนิยมหรือภาคนิยมขึ้นมาอัน จะนำไปสู่การแตกแยกทางความคิด ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของรัฐที่จะถูกท้าทายจากองค์ความรู้ หรือเนื้อหาอื่นที่ส่วนกลางไม่ได้กำหนดไว้เอง

การกระจายอำนาจการจัดการการศึกษาจึงเป็นการกระจายอำนาจบนพื้นฐานแนวคิดการ ไม่ไว้ใจท้องถิ่นของส่วนกลาง ที่มองว่าการกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นมากเกินไปจะทำให้ ส่วนกลางอ่อนแอลงเป็นภัยคุกคามต่อความมั่นคงของรัฐ การเปิดโอกาสให้ท้องถิ่นหรือโรงเรียน จัดหลักสูตรเองก็เป็นการกระจายอำนาจเพียงน้อยนิดเมื่อเทียบกับการรวมศูนย์จึงแทบไม่ กระทบกระเทือนต่อหลักสูตรหรือองค์ความรู้กระแสหลักที่ส่วนกลางจัด ความหลากหลายทาง การศึกษาอย่างแท้จริงจึงไม่เกิดขึ้นในมิติทางรัฐศาสตร์

5. การกระจายอำนาจการจัดการการศึกษาซึ่งเป็นการปฏิรูประบบราชการนั้น ส่งผลให้มีหน่วยงานที่ได้รับประโยชน์และเสียประโยชน์ แม้จะมีความพยายามของรัฐบาลคดียกของคณะรัฐมนตรีในกรณีการกระจายอำนาจการจัดการศึกษาจากส่วนกลางมายังท้องถิ่นนั้น เพื่อทำความเข้าใจและลดแรงคัดค้านในการกระจายอำนาจว่าเป็นการกระจายอำนาจบนพื้นฐานของความร่วมมือกัน แต่ผลที่เห็นอย่างชัดเจนนั้นการกระจายอำนาจกิจการจัดการศึกษาข้ามหน่วยงานและกระทรวงทำให้ กระทรวงที่จัดการศึกษาเดิมตกอยู่ในสภาพเสียผลประโยชน์ และหน่วยงานที่ดูแลองค์กรปกครองท้องถิ่นเป็นฝ่ายที่ได้รับผลประโยชน์จากการกระจายอำนาจ เนื่องจากการปฏิรูประบบราชการบนพื้นฐานการกระจายตามกฎหมายรัฐธรรมนูญที่มีเจตนาให้ท้องถิ่นเข้มแข็งและลดการรวมศูนย์อำนาจ ทำให้หน่วยงานส่วนกลางเดิมที่จัดการศึกษาอยู่แล้วตกอยู่ในสภาพสมยอม แต่ก็มิมีปฏิริยาการต่อต้านออกมาตลอดเวลาแม้จะไม่รุนแรง แต่เป็นการต่อสู้กันในเชิงจิตวิทยาและการให้ข้อมูลที่หักล้างความเชื่อมั่น ว่าการถ่ายโอนภารกิจจัดการการศึกษาให้ท้องถิ่นจะทำให้คุณภาพการจัดการศึกษาลดลง และสร้างภาพลักษณ์นักการเมืองที่จะเข้ามาควบคุมกำกับดูแลสถานศึกษาจะทำให้ประสิทธิภาพการบริหารแย่งลง และการถ่ายโอนครูไปสังกัดท้องถิ่นจะทำให้ครูต้องเผชิญระบบการบริหารงานที่ไม่เป็นธรรมไม่โปร่งใส ครูต้องสูญเสียความเป็นอิสระและความเป็นกลางทางการเมืองต้องเลือกฝักฝ่ายและต้องรับใช้นักการเมือง รวมถึงการสูญเสียสิทธิประโยชน์ที่เคยได้รับเหมือนสังกัดส่วนกลาง

6. ผลกระทบจากการจัดการศึกษาของ อบจ.แพร่กระทบต่อสถานศึกษาเป็นหน่วยที่ได้รับผลกระทบมากที่สุดเนื่องจากเป็นหน่วยที่มีการปรับเปลี่ยนมากที่สุด ทั้งโครงสร้างองค์กรที่ต้องย้ายสังกัดมาสังกัด อบจ.แพร่ มีนักการเมืองท้องถิ่นเป็นผู้บริหารสูงสุด มีสายการบังคับบัญชาที่สั้นลง ซึ่ง อบจ.แพร่จะเข้ามาแทนที่หน่วยงานที่จัดการศึกษาเดิมของของส่วนกลาง ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างมาก บุคลากรในองค์กรจึงต้องตัดสินใจว่าจะเลือกสังกัดเดิมหรือจะย้ายมาสังกัดท้องถิ่น ทำให้ช่วงการถ่ายโอนเกิดภาวะสูญญากาศภายในองค์กร ทั้งการรับแรงกดดันจากทั้งจากผู้ปกครองนักเรียน องค์กรปกครองท้องถิ่นและหน่วยงานต้นสังกัดเดิม ทำให้บรรยากาศก่อนและหลังการลงประชามติสถานศึกษาตกอยู่ภายใต้แรงกดดันตลอดเวลาบรรยากาศการปฏิบัติงานของบุคลากรภายในองค์กรมีการแบ่งบุคลากรออกเป็นสองฝ่ายคือฝ่ายที่สนับสนุนการถ่ายโอนกับฝ่ายที่คัดค้าน แม้ระดับความขัดแย้งไม่รุนแรงแต่ก็มีนัยสำคัญของการแบ่งขั้ว โดยมีความเห็นและผลประโยชน์ของแต่ละฝ่ายที่ต่างกันเป็นจุดแบ่ง

7. อบจ.แพร่ซึ่งเป็นผู้รับการถ่ายโอนนั้น มีผลกระทบน้อยมากเพราะมีการเตรียมความพร้อมจากการเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการการศึกษาจากโครงการโรงเรียนในเครือข่าย อบจ.แพร่ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2545 ซึ่งทั้งสองโรงเรียนที่รับโอนก็เป็นโรงเรียนในเครือข่ายมาก่อนมีความ

สนิทสนมคุ้นเคยกันระหว่างผู้บริหารระหว่างองค์กรเป็นอย่างดี รวมถึงผู้บริหารใหม่ที่สมัครใจโอนย้ายมาแทนคนเก่าที่ไม่สมัครใจ โอนย้ายจึงลดปัญหาไปได้ระดับหนึ่ง รวมถึงความพร้อมในการจัดตั้งหน่วยงานภายใน อบจ.แพร่เพื่อรองรับการกำกับดูแลการจัดการการศึกษาที่ได้รับโอนก็มีความพร้อมพอสมควร มีเจ้าหน้าที่ที่สมัครใจถ่ายโอนจากหน่วยงานการศึกษาเดิมและผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญในการบริหารงานการศึกษามาช่วยงาน ส่วนเรื่องงบประมาณที่จะจัดสรรให้สถานศึกษาที่ได้รับการถ่ายโอนก็เป็นไปตามหลักเกณฑ์ของ พระราชบัญญัติแผนกระจายอำนาจ ฯ ที่มีการเตรียมพร้อมการถ่ายโอนภารกิจต่าง ๆ พร้อมกับงบประมาณ อบจ.แพร่จึงไม่มีผลกระทบในด้านนี้

8. ส่วนของผู้ปกครองนักเรียนกลับได้รับผลดีจากการเข้ามาจัดการการศึกษาของ อบจ.แพร่ ที่เข้ามาจัดการการศึกษาโดยใช้นโยบายที่ตรงกับความต้องการและปัญหาของผู้ปกครองดังที่กล่าวมา ผู้ปกครองส่วนใหญ่ที่ส่งบุตรหลานเข้ารับการศึกษามหาวิทยาลัยในกำกับ อบจ.แพร่ นั้นมีรายได้น้อย อบจ.แพร่จัดการการศึกษาที่เป็นการให้บริการแบบให้เปล่าอย่างแท้จริงรวมทั้งความพึงพอใจแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาก็ยังมีความพึงพอใจและสนับสนุนมากขึ้น เป็นผลจากการเข้ามามีส่วนร่วมจัดการการศึกษาของ อบจ.แพร่ และความเชื่อมั่นในตัวผู้บริหาร อบจ.รวมทั้งวิสัยทัศน์นโยบายทำให้ผู้ปกครองสนับสนุนการถ่ายโอนและได้กลายเป็นแรงกดดันที่สำคัญทำให้สถานศึกษาถ่ายโอนมากำกับ อบจ.แพร่

9. ความคาดหวังของประชาชนต่อการจัดการการศึกษาของ อบจ.แพร่ นั้นมีความคาดหวังไว้สูงมากจากการสัมภาษณ์จะเห็นถึงความชื่นชมและพึงพอใจต่อการจัดการศึกษาของ อบจ.แพร่ และตั้งความหวังไว้ว่าการเข้ามากำกับดูแลและจัดการศึกษาของ อบจ.แพร่ จะเป็นโอกาสดีของคนในชนบทที่มีรายได้น้อย ได้มีโอกาสส่งบุตรหลานให้ได้ศึกษาต่อในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานได้อย่างไม่มีอุปสรรคและบุตรหลานจะได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ และเมื่อเปรียบเทียบกับการจัดการการศึกษาเดิมของส่วนกลางแล้วพบว่าผู้ปกครองมีความคาดหวังต่อการจัดการการศึกษาของ อบจ.แพร่ สูงกว่าทั้งเหตุผลทางเศรษฐกิจและคุณภาพการจัดการการศึกษา

10. ความต้องการของประชาชนต่อการจัดการการศึกษาของประชาชน จะส่งผลโดยตรงต่อนโยบายและทิศทางการจัดการการศึกษาของ อบจ.แพร่ และหน่วยงานปกครองท้องถิ่นอื่น ที่มีระดับความต้องการเพิ่มขึ้นและมีความพยายามเรียกร้องและกดดัน ผ่านระบบการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นซึ่งอาจเป็นเหตุผลสำคัญในการใช้เป็นเงื่อนไขในการเลือกตั้งว่าจะตัดสินใจเลือก ผู้ใดหรือกลุ่มใดให้เข้ามาเป็นผู้บริหารองค์กรปกครองท้องถิ่น เพื่อเข้ามาบริหารงานให้เป็นไปตามข้อเรียกร้องและตอบสนองปัญหาของตนที่มากที่สุด

5.2 สรุป

1. ปัญหาและอุปสรรคได้แก่ปัญหาที่ต่อเนื่องมาจากการรวมศูนย์อำนาจอันเนื่องมาจากการขาดประสิทธิภาพประสิทธิผลของระบบรวมศูนย์อำนาจที่ไม่สามารถตอบสนองต่อปัญหาที่มีความหลากหลายและซับซ้อน ได้ท่ามกลางการเผชิญปัญหาขั้นพื้นฐานของระบบเศรษฐกิจและปัญหาที่เกิดขึ้นภายหลังการถ่ายโอนมายังองค์การบริหารส่วนจังหวัดอันเนื่องมาจากการได้เปรียบเสียเปรียบของหน่วยงานรัฐด้วยกันเอง รวมทั้งบุคลากรที่ต้องตัดสินใจบนพื้นฐานของแนวคิดและผลประโยชน์ที่แตกต่างกัน

2. ผลกระทบคือ โรงเรียนมีการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างการบริหารและระเบียบ มีการถ่ายโอนบุคลากรและแหล่งงบประมาณ ที่ต่างไปจากเดิม องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีอำนาจในการจัดการมากขึ้น ในการเข้ามาจัดการการศึกษาด้วยตนเองอย่างเต็มรูปแบบทั้งด้านงบประมาณ บุคลากร ฯลฯ ผู้ปกครองมีความพึงพอใจในการจัดการศึกษามากขึ้นจากการเข้ามากำกับดูแลการจัดการศึกษาของ อบจ.แพร่เนื่องจากสามารถตอบสนองความต้องการได้มากกว่าที่ส่วนกลางจัด

3. แนวโน้มการจัดการการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดจะมีคุณภาพดีกว่าที่ส่วนกลางจัด ไม่ว่าความพร้อมด้านการสนับสนุนงบประมาณที่มากกว่าที่ส่วนกลางให้ และวิสัยทัศน์ของผู้บริหาร อบจ.แพร่ที่เป็นที่ยอมรับต่อทั้งผู้ปกครองผู้บริหารสถานศึกษารวมทั้งผลงานที่เป็นที่ยอมรับระดับชาติจากการได้รับรางวัลต่าง ๆ ที่เกี่ยวเนื่องกับการจัดการการศึกษา

4. โดยสรุปโดยรวมจากการศึกษาครั้งนี้พบว่าผลการศึกษาสอดคล้องกับสมมติฐานที่ได้ตั้งไว้คือ “การจัดการศึกษาโดยองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ในปัจจุบันนั้นแม้จะมีการประเมินความพร้อมก่อนหน้าการถ่ายโอนภารกิจแล้ว แต่เมื่อถ่ายโอนแล้วกลับปรากฏว่ายังประสบปัญหาและอุปสรรคการจัดการในหลายด้าน” ผลของการศึกษาครั้งนี้สนับสนุนสมมติฐานข้างต้น และผลการศึกษายังสอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีที่ได้นำมาใช้อธิบายปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้น

5.3 ข้อเสนอแนะ

1. ปัญหาการจัดการการศึกษาขั้นพื้นฐานของ อบจ.แพร่ นั้นปัญหาที่สำคัญมากที่สุดที่ต้องมีการเตรียมพร้อมหลังเข้ามาจัดการการศึกษาเองอย่างเต็มรูปแบบนั้น คือการควบคุมคุณภาพของการจัดการการศึกษา เนื่องจากพบว่าจุดอ่อนที่สำคัญของการจัดการการศึกษาของ อบจ.แพร่คือการเตรียมพร้อมด้านแผนยุทธศาสตร์ ตามผลการประเมินความพร้อมของคณะกรรมการประเมินความพร้อมการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองท้องถิ่น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแพร่เขต 1 และผลการศึกษาจากการสัมภาษณ์ครูพบว่า อบจ.แพร่ขาดทักษะการกำกับดูแลภารกิจจัดการศึกษาด้านการนิเทศ เป็นสิ่งที่สะท้อนว่าจะต้องมีการจัดทำแผนการศึกษาที่ดีและต้องมีการติดตามประเมินคุณภาพการเรียนการสอนให้บรรลุผลที่ได้ตั้งไว้

2. การแก้ไขปัญหาบุคลากรของสถานศึกษาในช่วงถ่ายโอนไม่ใช่ปัญหาที่น่าวิตกกังวล เพราะเป็นปัญหาที่สามารถแก้ไขได้ ปัญหาที่พบจากการศึกษา อบจ.แพร่จะเผชิญในอนาคตและจะเป็นปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อเนื่องมากกว่าคือ การสร้างความเชื่อมั่นและขวัญกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงาน มีความจำเป็นต้องบริหารงานบุคคลตามหลักระบบคุณธรรมและโปร่งใสซึ่งจะส่งผลกระทบต่อจิตวิทยาขวัญกำลังใจของบุคลากรในองค์กรว่าจะปฏิบัติงานได้อย่างมั่นคงและมีความมั่นใจในองค์กร ตลอดจนพร้อมที่จะขับเคลื่อนองค์กรไปพร้อม ๆ กันตามเป้าหมายที่วางไว้อย่างเต็มกำลังความสามารถหรือไม่

3. อบจ.แพร่ควรมีแผนนโยบายที่ส่งเสริมคุณภาพการจัดการศึกษาที่เน้นคุณภาพมากกว่าปริมาณ ดังตัวอย่างในอดีตที่ส่วนกลางจัดการศึกษามีข้อเสียและข้อจำกัดของการจัดการศึกษาได้พิสูจน์แล้วว่าสิ่งที่องค์กรต้องแบกรับภาระมากเกินไปจะทำให้ความสามารถในการบริหารจัดการได้ไม่เต็มที่และจะทำให้ปัญหาสะสมและมากเกินไปที่จะแก้ไขได้อย่างทันทั่วทั้งและมีประสิทธิภาพ

4. ปัญหาที่ อบจ.แพร่ต้องเผชิญอย่างแน่นอนในอนาคตสำหรับการจัดการการศึกษาของ อบจ.แพร่ก็คือปัญหาเรื่องงบประมาณสนับสนุนซึ่งมีแนวโน้มว่า การสนับสนุนงบประมาณและการจัดสรรรายได้จากการจัดหารายได้ระหว่างส่วนกลางและท้องถิ่น ในอนาคตหาก อบจ.แพร่จะจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้มีคุณภาพกว้างขวางออกไปหรือจัดการการศึกษาในระดับที่สูงขึ้น สิ่งแรกที่ต้องคำนึงคือการหารายได้ให้เพียงพอสำหรับค่าใช้จ่าย ซึ่งแนวโน้มจากภาวะเศรษฐกิจของโลกและภายในประเทศประเทศไทยมีแนวโน้มว่าจะเป็นเศรษฐกิจในขาลงต่อเนื่อง การลงทุนการศึกษานั้นเป็นสิ่งที่ดีและควรสนับสนุน เพราะเป็นการลงทุนเพื่อสร้างทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพเป็นรากฐานของการพัฒนา แต่ทุนก็เป็นปัจจัยที่ต้องคำนึง อบจ.แพร่ควรมีแผนงบประมาณรองรับที่ดีเพื่อความต่อเนื่องและการรักษาคุณภาพของการจัดการการศึกษา ดังนั้นจึงควรมีการหา

รายได้จากนอกระบบทั้งแสวงหาความร่วมมือใหม่ ๆ นอกประเทศ เพื่อการแบ่งปันผลประโยชน์ และเพื่อลดปัญหาดังกล่าวในอนาคต ซึ่งอาจทำได้โดยการแสวงหาความร่วมมือแบบหุ้นส่วนกับ องค์กรนอกประเทศเพื่อการรับบริการสนับสนุนด้านต่าง ๆ อย่างกว้างขวาง

5. ผู้ศึกษาแนะนำให้มีการร่วมมือกันในการจัดการการศึกษาระหว่าง อบจ.แพร่กับ องค์กรปกครองท้องถิ่นของประเทศไทยเพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์และผลประโยชน์อื่น ๆ ทาง การศึกษาร่วมกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการแลกเปลี่ยนนักเรียนระหว่างกัน โดยผู้ศึกษาแนะนำให้อบจ. แพร่ร่วมกับองค์กรปกครองท้องถิ่นในประเทศไทย ซึ่งเป็นประเทศทวีปทาทมาเพิ่มขึ้นในภูมิภาคนี้ และในระดับโลก และเป็นโอกาสดีที่ เนื่องจาก อบจ.แพร่มีอาณาเขตไม่ไกลจากประเทศไทยมากนัก เป็นโครงการนำร่องอันดับแรกเพื่อขยายความร่วมมือออกไปสู่ส่วนอื่น ๆ ต่อไป

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved